EBÛ BEKR-İ KISÂÎ DÎNEVERÎ

Evliyânın büyüklerinden. Kuhistan bölgesinin Irak tarafında bir köy olan Dinever'de doğdu ve oraya nisbetle Dineverî denildi. Diğer bir nisbeti de giydiği elbiseden dolayı verilen Kısâî'dir. Ebû Bekir, künyesi olup, kaynaklarda ismi bildirilmemektedir. Cüneyd-i Bağdadî hazretleri zamanında yaşadı. Arkadaşlıkları ve mektûblaşmaları oldu. 298 (m. 910) yılında vefât eden Cüneyd-i Bağdadî hazretlerinden önce vefât etti.

Ebû Bekr-i Kısâî (radıyallahü anh), ilim tahsil edip kendisini yetiştirdikten sonra tasavvuf yolcuları arasına girdi. Zamanın büyükleri olan âlimlerden ders aldı. Cüneyd-i Bağdadî hazretlerine mektûbla suâller sorar, cevaplar alırdı. Cüneyd-i Bağdadî hazretleri O'nu çok severdi. Hattâ bir defasında "Ebû Bekr-i Kısâî olmasaydı ben Irak'ta olmazdım" buyurmuştu.

Cüneyd-i Bağdadî hazretlerine yazdığı son mektûblarından birinin cevaplarını vefâtından önce yok etti. Cüneyd-i Bağdadî (radıyallahü anh) O'nun vefâtını duyunca "Keşke yazdığım cevapları yok etseydi" buyurdu. Yok ettiğine dâir haber gelince memnun oldu. Şeyhülislâm Abdullah-ı Hirevî hazretleri, "O, mektûbunun halkın ve sultanın eline geçeceğinden korkmadı. Doğru yoldan sapmış tarikatçıların eline geçmesinden korktu. Çünkü onlar, orada bildirilen mes'eleleri anlıyamadıklarından halkın felâketine sebeb oldukları gibi, bunları dünyalık toplamada kullanabilirlerdi."

Şeyh Ebû Hayr-ı Askalanî hazretleri "Ebû Bekr-i Kısâî uyurken yanından geçenler, O'nun kalbinin Kur'ân-ı kerîm okuduğunu işitirlerdi" buyurdu.

2) El-Lüm'a sh. 311

Cüneyd-i Bağdadî hazretleri, Ebû Bekr-i Kısâî'ye yazdığı mektûblardan birinde buyuruyor ki:

"Ey kardeşim; (Kıyâmet günü mallar boş bırakıldığı zaman) (Tekvir sûresi, dördüncü âyet-i kerîme) yerin neresidir? Evler yıkıldığı, dağların uçuşup bulutlar gibi yürümeğe başladığı, denizlerin taştığı, güneşin nûrunun kaybolup simsiyah olduğu, dağların yerle bir olup, yeryüzünün boş bir toprak hâline getirildiği, gökler gülyağı gibi eriyip değirmen taşı gibi döndüğü zaman ne yapacaksın? Görülecek yer olmadığı zaman nereye bakacak, haber alınacak yer olmadığı zaman nereden haber alacak, sabr ve teselliye imkân olmadığı zaman nasıl sabredeceksin? Öyle ise, şimdiden durmadan ağla, o zaman ağlama ve sızlamanın bir faydası yoktur. Çocuğunu kaybeden bir kadının döğünerek ağladığı gibi ağla. Seni yalnız bırakıp giden büyüklere kıymetli dostlara ağla. Vurguncuların meydanı boş bulmasına, fırtınaların ortalığı dehşete vermesine ağla. Seni o dehşetli günlerde kimin kurtaracağını, nereden gelip nereye gideceğini düşün ve ağla.

İnsanlara acımak lâzımdır. Onlara anlayamayacakları şeyleri söylemek, onlara acımanın icâblarından değildir. Allah sana rahmet etsin, diline sahip olmalısın, insanlara anlayabilecekleri şeyleri söyle. Anlayamayacakları şekilde hitâb etme. Çünkü, insanlardan bilmedikleri ve anlamadıklarına düşman olmayan pek azdır, insanlar ipleri salıverilmiş develer gibidir. İçlerinde yük yüklemeye ve binilmeye yarayanı yoktur. Cenâb-ı Hak, âlimleri ve hikmet sahiplerini rahmet olarak yaratmış ve onları kulları üzerine rahmet olarak dağıtmıştır. Sen de çalış ki, başkalarına rahmet olasın. Sen halkın durumuna uygun bir halde onların arasına çık ve onlara anlayacakları şekilde hitâb et. Böyle yapman, hem senin için hem de onlar için daha hayırlıdır. Allahü teâlânın selâm, rahmet ve bereketi üzerine olsun."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Nefehât-ül-üns sh. 177